

Klimaatbuffer ‘Natuurlijke spons’

Het klimaatbuffer type ‘Natuurlijke spons’ houdt water vast in bovenstrooms gelegen natuurgebieden. Dit water kan vastgehouden worden op veel verschillende locaties, namelijk in veengebieden, bossen, vochtige heide- en doorstroommoerassen en in sloten en beken (Coalitie Natuurlijke Klimaatbuffers, z.d.-g).

Het doel van dit type klimaatbuffer is het bevorderen van de sponswerking bovenstrooms, zodat het watersysteem benedenstrooms wordt ontlast. Dit kan op verschillende manieren bereikt worden, het aanleggen of herstellen van een bos-, moeras- of veengebied of door het natuurlijk inrichten van een beekdalsysteem. Zo'n systeem kan natuurlijk ingericht worden door ervoor te zorgen dat de oevers overstrombaar zijn of door het watersysteem te laten hermeanderen. Door het nemen van deze maatregelen wordt het ondergrondse water aangevuld en zal het oppervlaktewater trager af worden gevoerd. Hierdoor zal er benedenstrooms minder vaak een overstroming plaatsvinden en creëer je een zoetwaterbuffer voor wanneer er een droge periode is (Coalitie Natuurlijke Klimaatbuffers, z.d.-g).

Huidige ‘Natuurlijke spons’ in Zuid-Holland

De gebieden die zijn aangewezen als klimaatbuffer ‘Natuurlijke spons’ staan weergegeven in figuur 1 (en bijlage 1).

Moeras- en bosgebieden

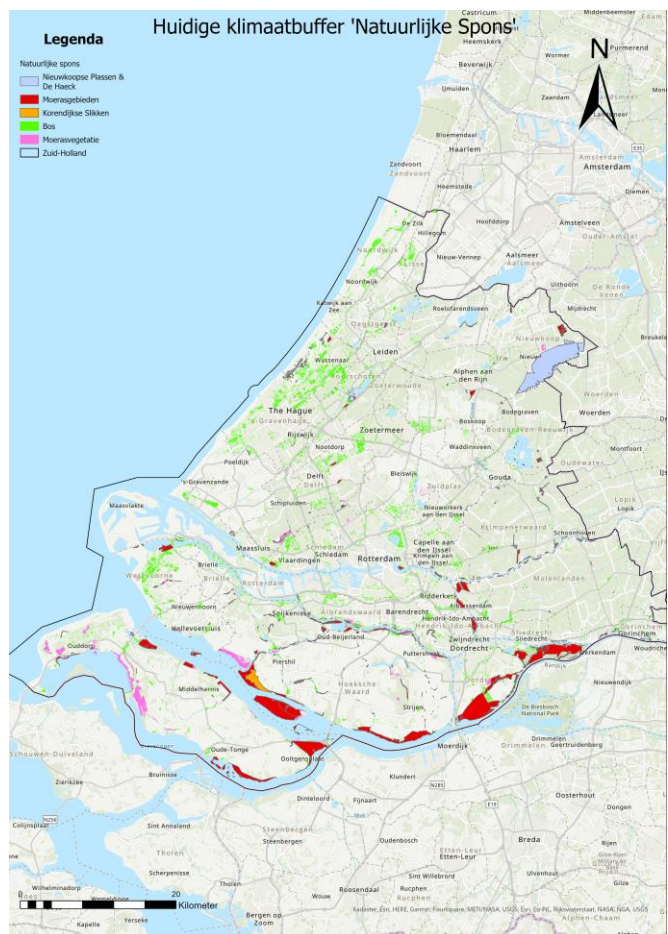
De aanwezige moeras- en bosgebieden in de provincie hebben een sponswerking (Coalitie Natuurlijke Klimaatbuffers, z.d.-g; Provincie Zuid-Holland, 2020).

Nieuwkoopse Plassen

De Nieuwkoopse Plassen is een gebied in Nieuwkoop in Zuid-Holland. Dit laagveenmoeras is een typisch Hollands landschap, met een goede sponswerking, wat rijk is aan vele dier- en plantensoorten (Natuurmonumenten, z.d.b).

Korendijkse Slikken

De Korendijkse Slikken is een uniek deltanatuurgebied aan het Haringvliet. Het gebied bevindt zich in een moerasgebied waar er optimale sponswerking plaats vindt (Natuurmonumenten, z.d.-a).

Figuur 1: Huidige ‘Natuurlijke Spons’ in Zuid-Holland

Benodigde 'Natuurlijke spons' in Zuid-Holland

Vergroten waterveiligheid

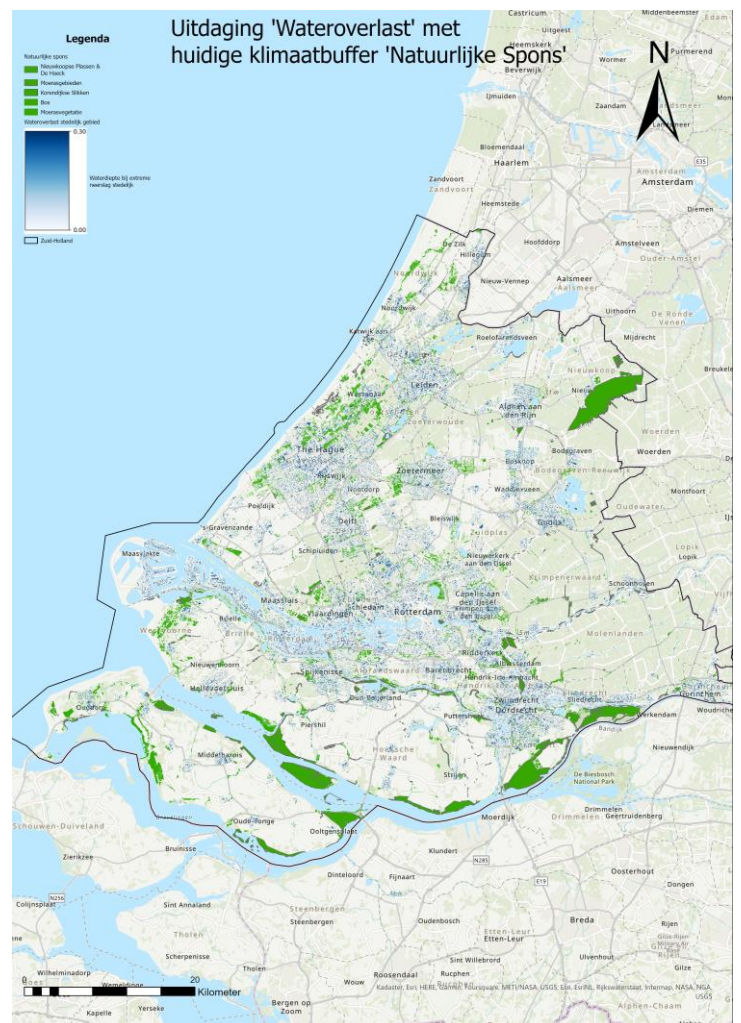
De Klimaatbuffer 'Natuurlijke Spons' heeft als functie het vergroten van de waterveiligheid. Ook de klimaatbuffers 'Groenblauwe ruimte', 'Levende kust' en 'Biobouwers' vervullen deze functie.

Uitdaging 'Wateroverlast'

Het realiseren van de klimaatbuffer 'Natuurlijke spons' kan een bijdrage leveren aan het oplossen van de uitdaging 'Wateroverlast'. De kaart 'Wateroverlast' van de provincie ([Klimaatatlas | Zuid-Holland](#)) laat het resultaat zien van een stresstest voor het stedelijk gebied van Zuid-Holland. De kaart maakt inzichtelijk waar waarschijnlijk wateroverlast zal ontstaan na een extreme bui van 100 millimeter in 2 uur.

In figuur 2 is de uitdaging 'Wateroverlast' samen met de klimaatbuffer 'Natuurlijke spons' in kaart gebracht. Hierin komt naar voren dat de klimaatbuffer 'Natuurlijke spons' deels aanwezig is op de knelpunten t.a.v. de uitdaging 'Overstromingskans'.

Om de uitdaging 'Wateroverlast' aan te kunnen gaan zal er o.a. rondom het stedelijke gebied van Zuid-Holland meer 'Natuurlijke Spons' gebieden gerealiseerd moeten worden.

Figuur 2: Uitdaging 'Wateroverlast' met Klimaatbuffer 'Natuurlijke Spons'

Kansrijke 'Natuurlijke spons' in Zuid-Holland

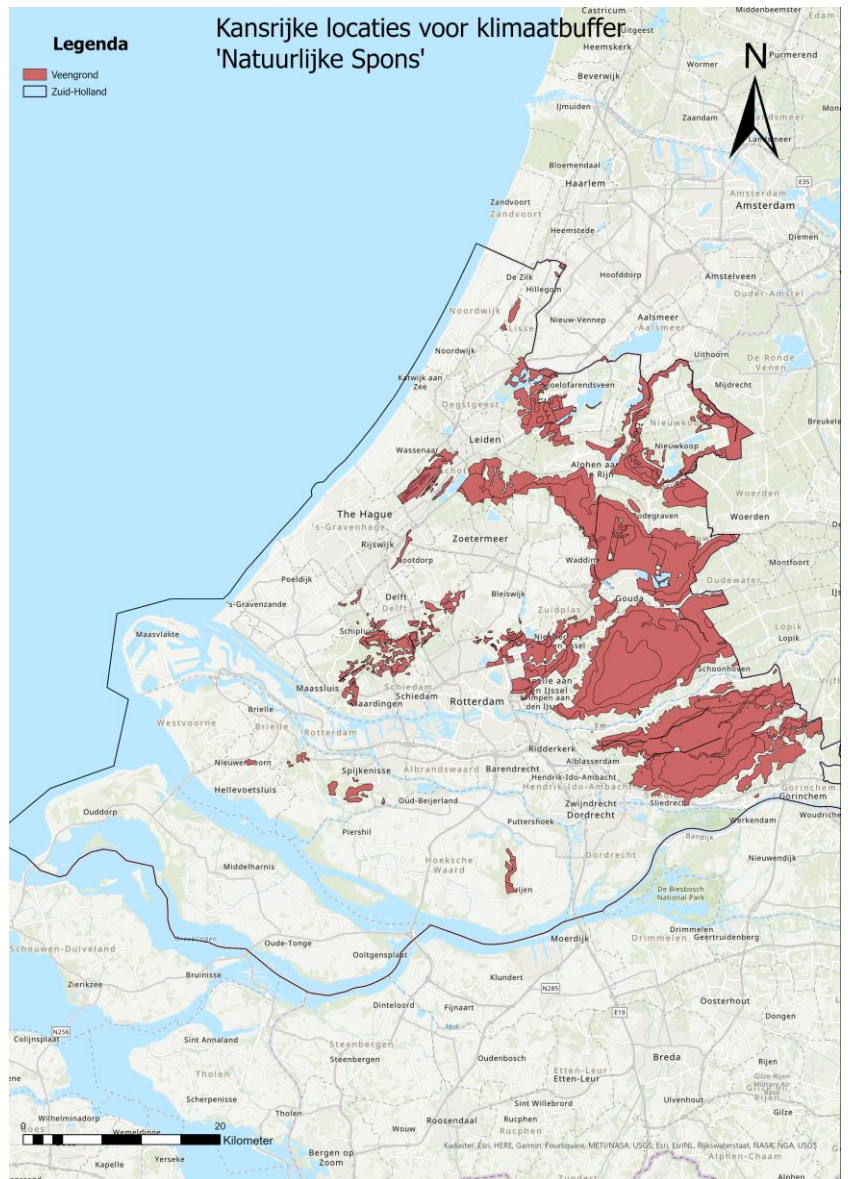
In het kader van het halen van de klimaatdoelen in de provincie is er een verkenning uitgevoerd naar kansrijke 'Natuurlijke spons' locaties in Zuid-Holland. Deze verkenning kan als input worden gebruikt voor de invulling van diverse provinciale opgaven

Figuur 3 (en bijlage 3) geeft de kansrijke locaties weer voor de klimaatbuffers 'Natuurlijke spons'.

De kansrijke gebieden voor dit klimaatbuffertype in Zuid-Holland zijn de veengebieden. Momenteel is het veen in Zuid-Holland zo droog dat er in deze gebieden zo goed als geen sprake is van een sponswerking.

Door het vernatten van het aanwezige veen in de provincie Zuid-Holland zal dit kansen bieden voor het herstellen van de natuurlijke sponswerking die een veengebied heeft.

De veengebieden in Zuid-Holland bieden ook kansen voor de inrichting van het Klimaatbuffertype 'Koolstof-Sink'. De inrichting van dit klimaatbuffertype is echter anders dan voor de 'Natuurlijke spons' waardoor het niet mogelijk is beide doelen in hetzelfde gebied te dienen.

Figuur 3: Kansrijke locaties klimaatbuffer 'Natuurlijke spons'

Valuta voor veen

Valuta voor Veen is de methodiek die de uitstoot van CO₂ in het veenweidegebied kan verminderen. Daarbij wordt de agrarische functie van het land behouden. Zet waterpeil in het veenweidegebied omhoog en voorkom daarmee de uitstoot van CO₂. Deze vermindering van CO₂-uitstoot kan op geld worden gezet (valuta voor veen) en worden verkocht in de vorm van CO₂-certificaten aan bedrijven, overheden en burgers die op vrijwillige basis hun CO₂-uitstoot willen voorkomen.

In Zuid-Holland wordt er voor een aantal gebieden nagegaan of deze geschikt zijn om het principe Valuta voor veen toe te passen. Hierover is meer te lezen op de website van de Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland: [Valuta voor Veen - Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland](#)